

ex. ř., srovnati odklad exekuce podle §u 42 a násl. ex. ř. Aby věřitel byl zajištěn, musí dlužník snášeti exekuční opatření, jichž jest k tomu cíli třeba, a brániti se může toliko prostředky v §§ 376 a 377 ex. ř. uvedenými, kdyby povoleny nebo provedeny byly exekuční úkony nad potřebu zajištění. Odklad exekuce mezi těmito prostředky uveden není a, jak uvedeno, nelze ho vzhledem k povaze a účelu zajišťovací exekuce použiti.

Čís. 6906.

Reální břemeno knihovně vtělené a záležející v plnění občas se opakujících dávek (dříví a ryb). Rozchází-li se knihovní vlastnictví s vlastnictvím naturálním, jest osobním dlužníkem co do plnění reálních břemen vlastník naturální. Nabyvatel nemovitosti jest povinen plniti reální břemeno v neztenčené míře, předpokládajíc, že i oprávněný z reálního břemene plní, k čemu se zavázal.

(Rozh. ze dne 16. března 1927, Rv I 924/26.)

Žalobě, jíž domáhal se dominikánský konvent na nabyvatelích nemovitosti plnění reálního břemene (dodávání dříví a ryb za léta 1922 až 1924), bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Je nesporno, že žalovaná firma koupila kupní smlouvou ze dne 30. prosince 1919 část velkostatku v zemských deskách zapsaného a že podle odst. II. této smlouvy převzala bez srážky z kupní ceny k plnění nadaci pro žalující dominikánský konvent na statku knihovně váznoucí. Jest také nesporno, že žalovaná převzala roku 1920 koupené nemovitosti do držby, že od té doby na nich hospodaří a že konventu nadační dávky, splatné za léta 1920 a 1921 také splnila. Těmito skutečnostmi jest již spor rozhodnut a jest žalobní nárok proti žalované na plnění zadržovaných dávek za další léta 1922—1924, nebo na zaplacení příslušného peněžního reluta odůvodněn. Jde tu po právní stránce o reální břemeno knihovně vtělené a záležející v plnění občas se opakujících naturálních dávek (dříví a ryb). Reálním břemenem jest rozuměti závazek k určitým úkonům, které jsou spojeny s nemovitostí tím způsobem, že každý dočasný vlastník nemovitosti jest již jako takový povinen tyto úkony konati. Jest tudíž povinnost plniti dávky z reálního břemena vyplývající úzce spojena s vlastnictvím k zavazené nemovitosti tak, že každý dočasný vlastník ručí za dávky, které za trvání jeho vlastnického práva splatnými se stanou, jako dlužník osobní. Při reálních břemenech, trvajících často po dobu mnoha lidských pokolení, nemůže ani přijíti v úvahu, zda určitá fysická osoba byla nebo snad ještě jest osobně, t. j. bez ohledu na vlastnictví k obtížené nemovitosti zavázána. Již z této podstaty a právní povahy reálního břemena vyplývá, že nabytím statku

přešla na žalovanou také povinnost plniti nadační dávky. Jest nerozhodno, že žalovaná firma není dosud za vlastníci knihovně zapsána. Rozchází-li se vlastnictví knihovni (§ 431 obč. zák.) s vlastnictvím přirozeným (§ 372 obč. zák.), nutno co do plnění reálních břemen pokládati naturálního vlastníka za osobně ručícího dlužníka, neboť jen tento vykonává obsah práva vlastnického (§§ 354 a 362 obč. zák.), jen on bere užítky a nese břemena (§§ 442, 443, 1051 a 1064 obč. zák.), kdežto knihovní vlastník má toliko zápis práva vlastnického. Tak tomu jest i v tomto případě, neboť žalovaná, převzavši statek, bere užítky a nese nebezpečství prodané věci. Ale nehledě ani k tomu, co bylo shora uvedeno, převzala žalovaná — jak již podotčeno — také výslovnou úmluvou ze dne 30. prosince 1919 plnění nadačních dávek a to — jak z odst. III. smlouvy vidno — ode dne skutečného odevzdání nemovitostí, od kteréhož dne na ni přešly nejen užítky a práva, ale také nebezpečství a povinnosti. Jest tedy žalovaná osobní dlužnicí i z důvodu převzetí dluhu. Ve příčině reálního břemena dominikánského konventu nešlo o smlouvu ve prospěch třetího podle §u 881 obč. zák., neboť konvent kupní smlouvou nenabyl nových práv z nového závazku kupující firmy, jež by místo konventu byl přijal zcizitel statku, nýbrž jde tu o převzetí dluhu, při němž se změnila jen osoba dlužníka, při němž však nárok konventu nijak nebyl dotčen (§ 1407 obč. zák.). Z toho, co posud uvedeno, jest již zřejmo, že námitky žalované, při nichž trvá ještě v dovolacím řízení, jsou bez významu. Nezáleží na tom, že zakladatel nadace zavázal se plniti nadační dávky slovně jen za sebe, své dědice a potomky, když již z nadační listiny na jevo jde, že zakladatel nadace chtěl za podmíněk tam uvedených založiti nadaci» na věčné časy«, když knihovním zápisem nabylo věčné břemeno účinnosti proti všem pozdějším nabyvatelům zavazeneho statku jako osobním dlužníkům — jak bylo již shora vyloženo — a když mimo to žalovaná plnění nadačních dávek převzala. Již v tomto smluvním závazku jest onen soukromoprávní titul, jehož dovolatelka stále ještě postrádá. Povinnost plniti nadační dávky přešla na žalovanou v tom objemu, v jakém byly nižšími soudy zjištěny. Bylo věcí žalované, aby se před svým prohlášením, že přejímá nadaci k plnění beze srážky z kupní ceny, o obsahu břemen přesvědčila. Neučinila-li tak, jde to na její vrub a mýlila-li se — jak tvrdí — co do obsahu věcného břemena, mýlila se na vlastní nebezpečství (§§ 875 a 876 obč. zák.). Nebylo tedy třeba o tomto domnělém omylu žalované firmy prováděti důkazy a není vadou řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.), že se tak nestalo. Ostatně žalovaná uznala jak svou povinnost k plnění, tak i obsah plnění tím, že konventu skutečně v letech 1920 a 1921 úplatu za nadační dávky platila, neboť jinak nelze si toto jednání podle §u 863 obč. zák. rozumně vyložiti. Jest zcela nerozhodno, má-li vzájemné plnění konventu, sloužení třiceti mší ročně za duševní blaho zakladatelů, jejich rodičů a potomků, pro žalovanou firmu nějakou cenu čili nic a v jakém poměru jest cena vzájemného plnění konventu k ceně nadačních dávek. Je s podivem, že může ještě dovolání s takovou námitkou přicházeti. Převodem dluhu nebylo na reálním břemenu až na osobu dlužníka nic změněno, závazek přejíma-

telky zůstal totožným se závazkem dřívějších dlužníků a také právní důvod závazku zůstal týž (§ 1407 obč. zák.). K novaci po rozumu Šu 1410 obč. zák. nedošlo. Následkem toho jest žalující konvent oprávněn žádati plnění a naproti tomu povinen ke vzájemnému plnění jen podle obsahu nadační listiny. Jest tedy také zcela lhostejno, že mše nejsou slouženy za žalovanou stranu. Jenom kdyby žalující konvent vzájemné plnění odpíral, nebyl by podle zásady Šu 1052 obč. zák. oprávněn žádati plnění strany druhé, na což bylo dokonce již v nadační listině pomýšleno, a byl by nový dlužník oprávněn tuto námitku z právního poměru dřívějších dlužníků ke věřiteli podle Šu 1407 prvý odstavec obč. zák. činiti. V tom směru však zjistily nižší soudy, že žalující konvent odsloužil za léta 1922 a 1923 mše v plném počtu a že za rok 1924 je odsloužil částečně a zastavil další sloužení mši jen následkem neplnění nadačních dávek, ale že jest ochoten zbývající mše persolvovati, jakmile vzájemné plnění obdrží. To k odsouzení žalované podle Šu 1052 obč. zák. stačí.

Čís. 6907.

Sprostředkovatelská smlouva.

Sprostředkovací činnost může se po případě vyčerpati i v pouhém seznámení stran, není-li třeba ještě nějakého zvláštního spolupůsobení. Nárok na provisi vzniklý seznámením stran nezaniká tím, že strany nepřibraly sprostředkovatele k ujednání smlouvy. Nezáleží na tom, že mezi seznámením stran a ujednáním smlouvy byla vsunuta jistá doba a činnost jiného sprostředkovatele.

(Rozh. ze dne 16. března 1927, Rv I 974/26.)

Žalobu o zaplacení provise za sprostředkování prodeje domu o b a n i ž š í s o u d y zamítly, N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

Dovolání vytýká napadenému rozsudku právem, že posuzuje věc mylně po právní stránce (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Podle zjištění nižších soudů zavázal se žalovaný dopisem ze dne 18. září 1923 zaplatiti žalobci zažalovanou provisi, když prodej domu bude uskutečněn sprostředkováním a námahou žalobce, v dopisu ze dne 3. března 1924 žalobce pak oznámil žalovanému, že s Drem K-em o koupi vyjednává, avšak po té Dr. K. upustil od dalšího vyjednávání se žalobcem, což žalobce také sdělil zmocněnci žalovaného inž. D-ovi, a žalovaný konečně dne 3. května 1924 prodal dům Dru K-ovi bez dalšího žalobcova přičinění prý na základě sprostředkovatelské činnosti jiného sprostředkovatele, stavitele S-a. Z těchto zjištění usuzují nižší soudy, že žalobcova činnost nevedla k uskutečnění kupní smlouvy a že tudíž nejsou splněny předpoklady dopisu ze dne 18. září 1923. Avšak sprostředkovací činnost se může po případě vyčerpati i v pouhém seznámení stran, není-li třeba